

*KLAIPĖDOS RAJONO SAVIVALDYBĖS
VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURAS*

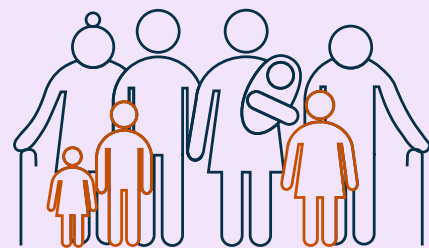
RIETAVO SAVIVALDYBĖS
MOKINIŲ IR VAIKŲ, UGDOMŲ PAGAL KIMOKYKLINIO
IR PRIEŠMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMAS,
SVEIKATOS POKYČIAI
(2016–2019 m.)

TURINYS

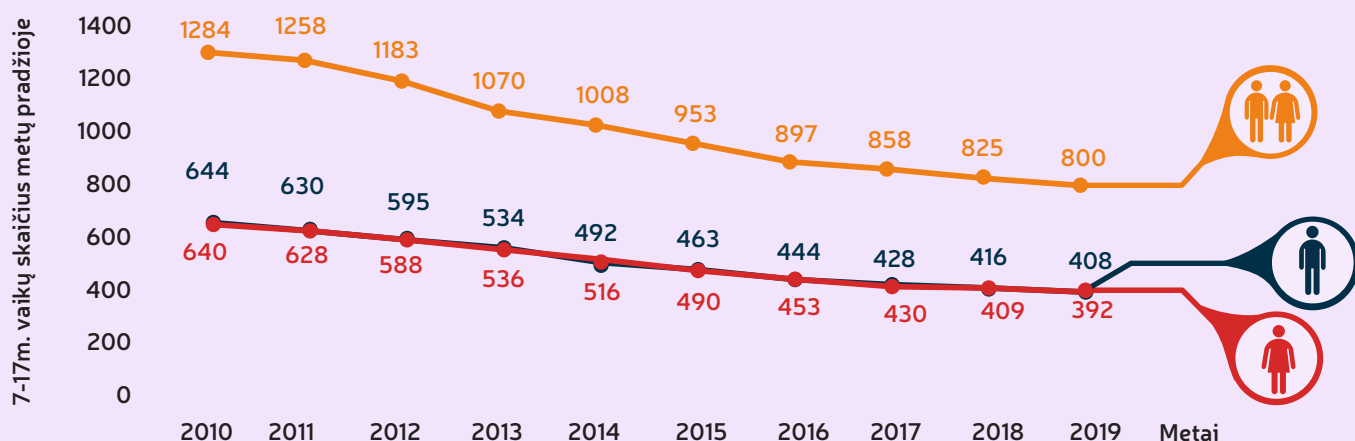
1. VAIKŲ DEMOGRAFIJA	1
2. SOCIALINĖ RIZIKA	3
3. MOKINIŲ SVEIKATOS POKYČIAI	4
3.1. Mokinių profilaktinis patikrinimas	4
3.2. Vaikų dalyvavimas ugdymo veikloje be apribojimų	5
3.3. Vaikų kūno masės indekso vertinimas	5
3.4. Vaikų ligotumas ir sergamumas pagal ligų grupes	7
3.5. Vaikų dantų ir žandikaulių būklė	10
4. VAIKŲ, UGDOMŲ PAGAL IKIMOKYKLINIO IR PRIEŠMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMAS, SVEIKATOS POKYČIAI	14
4.1. Vaikų profilaktinis patikrinimas	14
4.2. Vaikų sveikatos sutrikimai	14
4.3. Vaikų dantų ir žandikaulių būklė	15
APIBENDRINIMAS	16

1. VAIKŲ DEMOGRAFIJA

2019 METŲ PRADŽIOJE 7–17 METŲ VAIKAI SUDARĖ
10,8 % VISŲ RIETAVO SAVIVALDYBĖS GYVENTOJŲ
 (800 mokyklinio amžiaus vaikų)

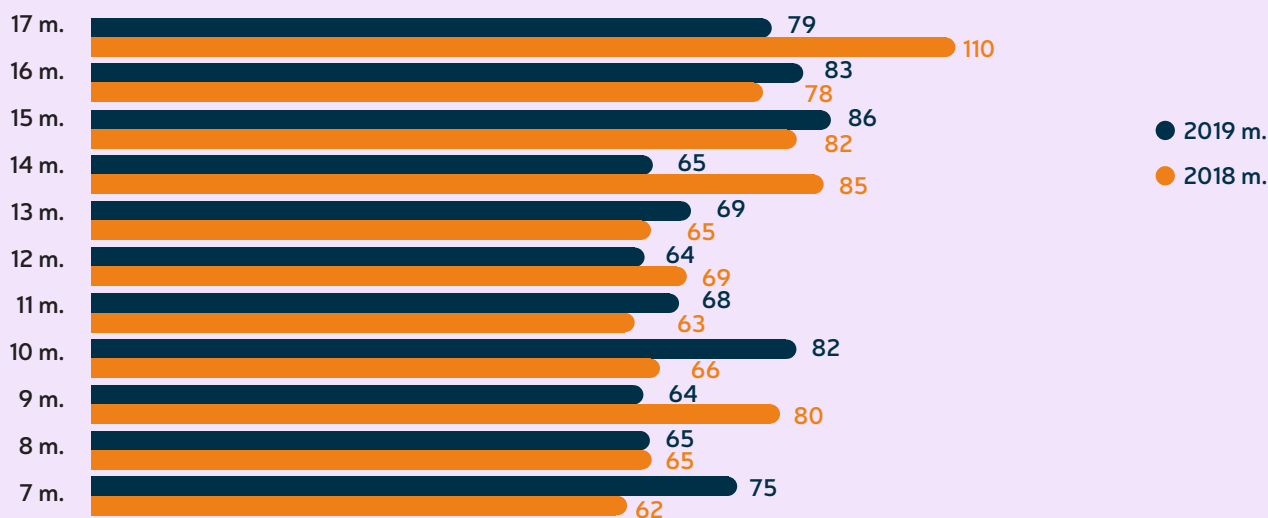

7–17 metų vaikų skaičius Rietavo savivaldybėje tolygiai mažėja: 2001 m. pradžioje buvo 2207 vaikų, o 2019 m. pradžioje – 800 vaikų. Mokyklinio amžiaus berniukų ir mergaičių pasiskirstymas Rietavo savivaldybėje panašus (1 pav.).

1 pav. 7–17 m. vaikų skaičius Rietavo savivaldybėje
 Šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas

2019 m. pradžioje, lyginant su 2018 m. pradžios duomenimis, vaikų padaugėjo 7 metų ir 10 metų amžiaus grupėse. Kitose amžiaus grupėse vaikų neženkliai padaugėjo arba sumažėjo (2 pav.).

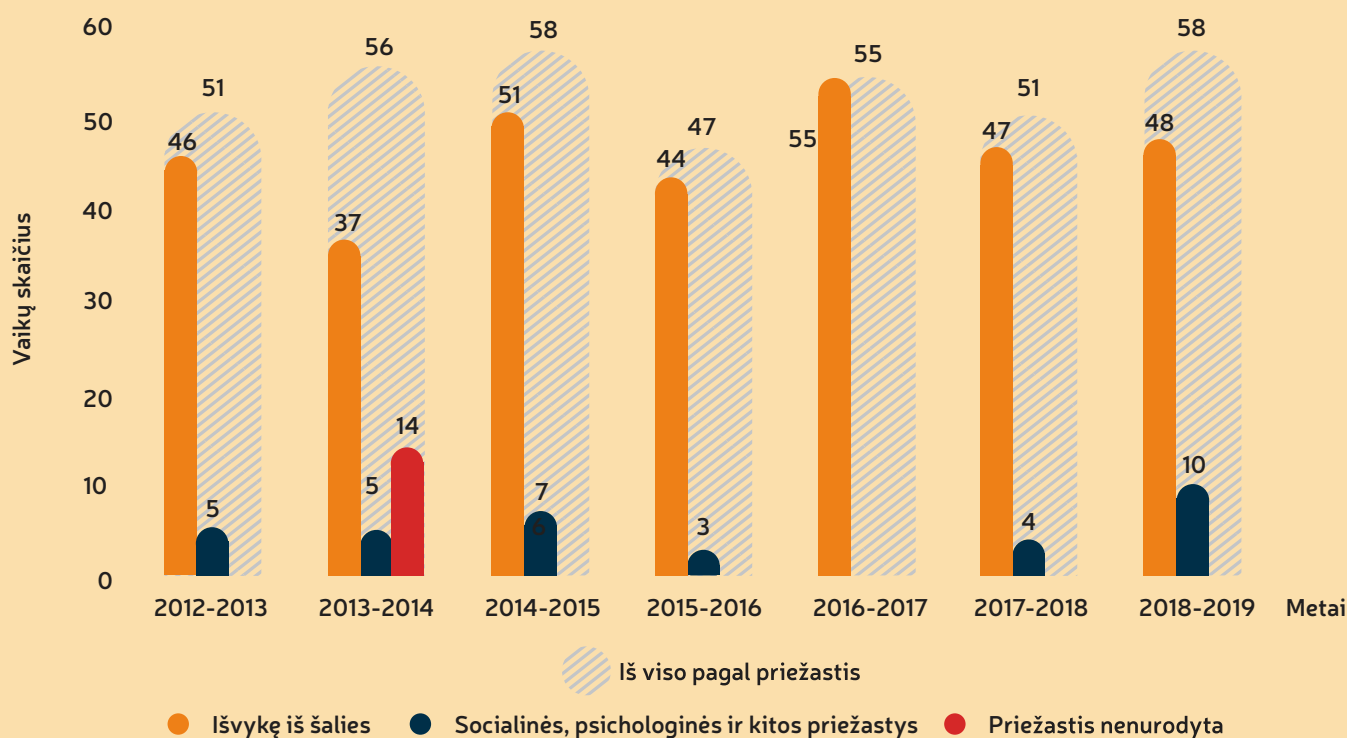

2 pav. 7–17 m. vaikų skaičius Rietavo savivaldybėje 2018–2019 m. pagal amžių
 Šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas

PAGRINDINĖ MOKINIŲ MOKYKLOS NELANKYMO PRIEŽASTIS – IŠVYKIMAS IŠ ŠALIES

2018–2019 m. 7–15 m. vaikų, nesimokančių mokykloje, skaičius buvo 58, 2017–2018 m. – 51 vaikas. 2018–2019 mokslo metais 2019 m. sausio 1 d. Rietavo savivaldybėje 58 mokyklinio amžiaus vaikai nesimokė mokykloje, iš jų 48 vaikai buvo išvykę iš šalies (2018 m. sausio 1 d. – 47 vaikai), o 10 vaikų nesimokė dėl socialinių, psichologinių ir kitų priežasčių (2018 m. sausio 1 d. – 4 vaikai) (3 pav.).

3 pav. 7–15 m. vaikai, kurie nesimoko mokykloje Rietavo savivaldybėje

Šaltiniai: Švietimo informacinių technologijų centras, Lietuvos statistikos departamentas

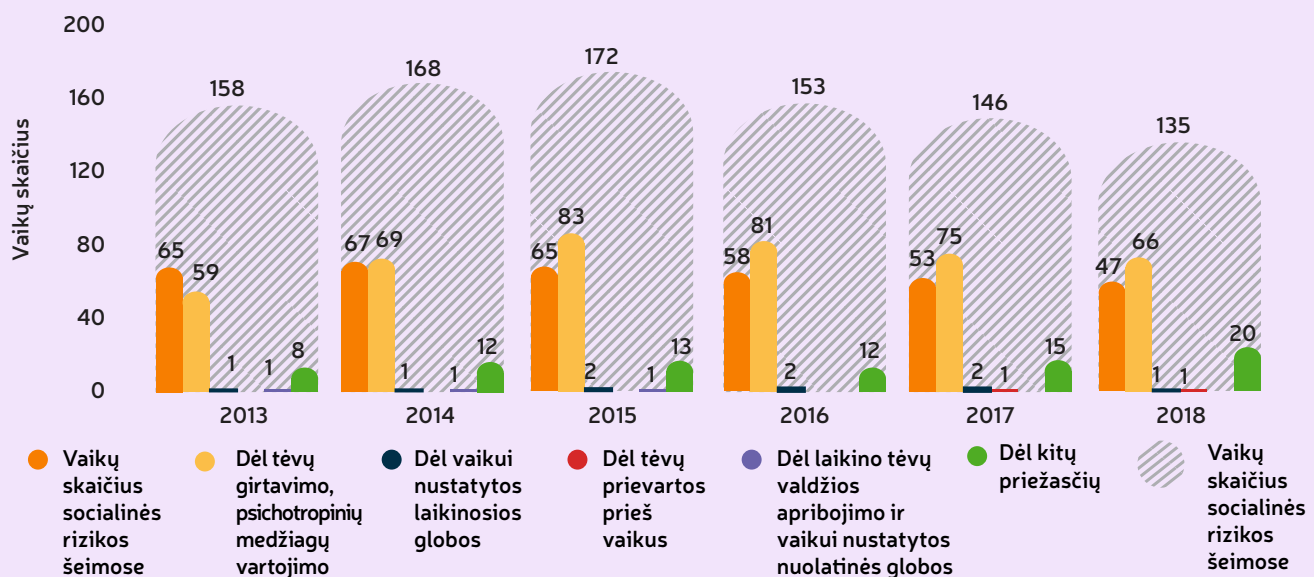
2. SOCIALINĖ RIZIKA

VAIKAI SOCIALINĖS RIZIKOS ŠEIMOSE – DAUGIAUSIAI DĖL TĖVŲ VAIKO PRIEŽIŪROS ĮGŪDŽIŲ STOKOS IR TĖVŲ GIRTAVIMO, PSICHOTROPINIŲ MEDŽIAGŲ VARTOJIMO

Nuo 2015 m. vaikų skaičius socialinės rizikos šeimose sumažėjo 21,5 proc., 2018 m. pabaigoje socialinės rizikos šeimose gyveno 135 vaikai. 2018 m. pabaigoje 66 vaikai gyveno socialinės rizikos šeimose dėl tėvų vaiko priežiūros įgūdžių stokos, 47 vaikai – dėl tėvų girtavimo, psichotropinių medžiagų vartojimo, 20 vaikų – dėl kitų priežasčių, 1 vaikas – dėl laikinosios globos skyrimo ir 1 vaikas – dėl tėvų prievartos prieš vaikus.

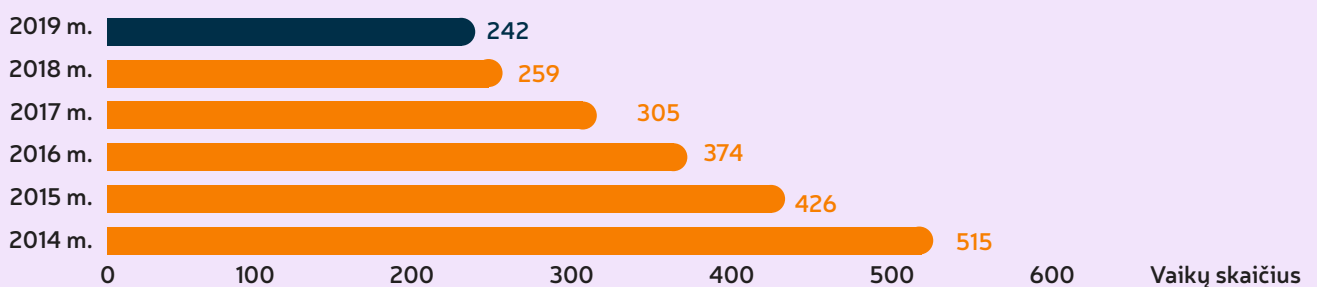
Nuo 2015 m. vaikų, kurie gyvena socialinės rizikos šeimose dėl tėvų vaiko priežiūros įgūdžių stokos, ir nuo 2014 m., vaikų, kurie gyvena socialinės rizikos šeimoje dėl tėvų girtavimo, psichotropinių medžiagų vartojimo, tolygiai mažėja (4 pav.).

4 pav. Vaikų skaičius socialinės rizikos šeimose Rietavo savivaldybėje metų pabaigoje pagal priežastis

Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos

Mokiniai, gaunantys nemokamą maitinimą mokyklose – tai vaikai iš šeimų su mažomis pajamomis. Jie priskirtini rizikos sveikatai grupei. Nuo 2008 m. Rietavo savivaldybėje nemokamai maitinamų mokinių skaičius tolygiai mažėja. 2019 m. ugdymo įstaigose buvo nemokamai maitinami 242 mokiniai (5 pav.).

5 pav. Nemokamai maitinamų mokinių skaičius mokyklose Rietavo savivaldybėje

Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija

3. MOKINIŲ SVEIKATOS POKYČIAI

3.1. Mokinių profilaktinis patikrinimas

Pagal 2018 m. rugpjūčio 13 d. Sveikatos apsaugos ministro įsakymo Nr. V-905 „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. rugpjūčio 10 d. įsakymo Nr. V-773 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 21:2017 „Mokykla, vykdanči bendrojo ugdymo programas. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ patvirtinimo“ pakeitimą, mokyklos vadovas turi užtikrinti, kad mokiniai iki 18 metų ugdymo procese dalyvautų tik pasitikrinę sveikatą. Šio punkto nuostatos netaikomos ligoninių mokykloms.

Vaikų ir pilnamečių mokinių sveikatos profilaktinis patikrinimas vyksta vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2019 m. gegužės 14 d. įsakymo Nr. V-566 „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. gegužės 31 d. įsakymo Nr. 301 „Dėl profilaktinių sveikatos tikrinimų sveikatos priežiūros įstaigose“ pakeitimu. Apraše minimo profilaktinio vaikų ir pilnamečių mokinių sveikatos tikrinimo tikslas – išaiškinti ir koreguoti rizikos sveikatai veiksnius, nustatyti, ar tikrinamo asmens sveikatos būklė atitinka jo augimo ir brendimo pagal amžių ir lytį normatyvus, ar dėl sveikatos būklės jis gali lankyti švietimo įstaigą ir pan.

Šeimos ar vaikų ligų gydytojas bei gydytojas odontologas, atlikę profilaktinį vaiko sveikatos patikrinimą, jo rezultatus įrašo į Vaiko sveikatos pažymėjimą (statistinės apskaitos forma

Nr. 027-1/a), kurio duomenys yra kaupiami Higienos instituto Vaikų sveikatos stebėsenos informacinėje sistemoje. Nuo 2018 m. birželio mėnesio gydytojai pildo elektroninį Vaiko sveikatos pažymėjimą, duomenis suvesdami į Elektroninę sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinę sistemą (toliau – ESPBIIS). Nuo 2020 m. gegužės 1 d. statistinės apskaitos forma Nr. 027-1/a „Vaiko sveikatos pažymėjimas“ yra keičiama ir tampa elektronine statistinės apskaitos forma Nr. E027-1 „Mokinio sveikatos pažymėjimas“. Pastaroji bus pildoma tik elektroniniu būdu visiems mokyklas lankantiems vaikams ir pilnamečiams mokiniams. Iki šiol profilaktinė sveikatos patikra buvo privaloma mokyklas lankantiems vaikams iki jų pilnametystės. Atlikus privalomąjį profilaktinį sveikatos patikrinimą, užpildyta forma galioja 1 metus nuo užpildymo dienos.

Lietuvos ugdymo įstaigose paslaugas teikia visuomenės sveikatos priežiūros specialistai, kurių viena iš pagrindinių funkcijų yra remiantis statistinės apskaitos formos Nr. 027-1/a „Vaiko sveikatos pažymėjimas“ duomenimis, kaupiamais Vaikų sveikatos stebėsenos informacinėje sistemoje, analizuoti ir vertinti mokinių sveikatos rodiklius ir veiksnius, darančius įtaką vaikų sveikatai, užtikrinti gydytojų rekomendacijų įgyvendinimą mokykloje, sudarant mokiniui kuo palankesnes sąlygas dalyvauti ugdymo veikloje.

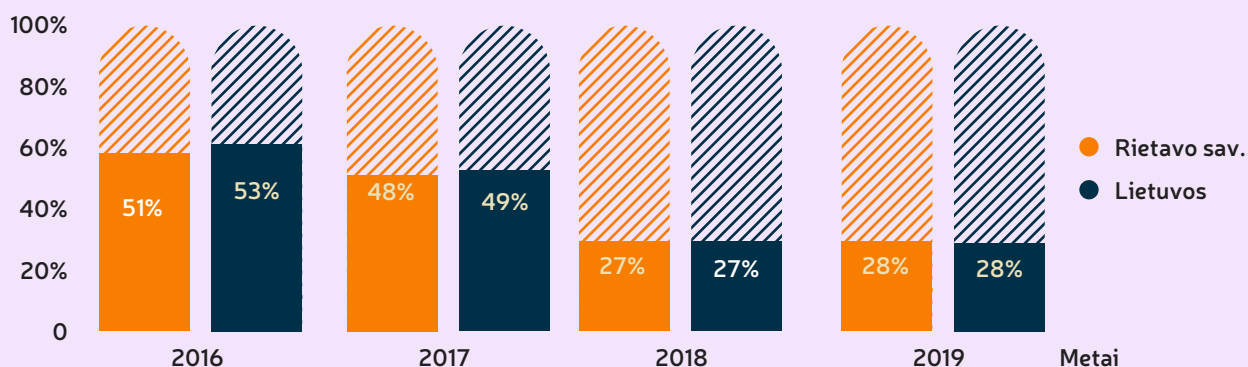
3.2. Vaikų dalyvavimas ugdymo veikloje be apribojimų

KAS TREČIAS

VAIKAS UGDYMO ĮSTAIGOS PROCESE DALYVAUJA BE JOKIŲ APRIBOJIMŲ

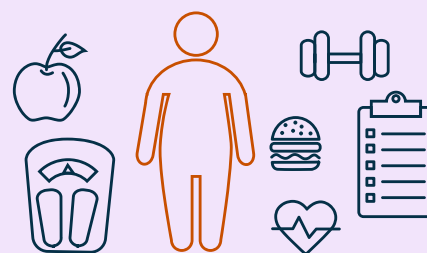
2019 metais 27,8 proc. 7–17 m. amžiaus Rietavo savivaldybės mokinių dalyvavo ugdymo veikloje be jokių apribojimų, įskaitant kūno kultūros ugdymą. Panašus procentas ir Lietuvoje – 28,1 proc. Tiek 2019 m., tiek 2018 m. vaikų, kurie ugdymo veikloje dalyvauja be jokių apribojimų, įskaitant kūno kultūros ugdymą, pasiskirstymas buvo panašus (6 pav.).

6 pav. 7–17 m. vaikų, galinčių dalyvauti ugdymo veikloje be jokių apribojimų, įskaitant kūno kultūros ugdymą, dalis (proc.)
Šaltiniai: sveikatos pažymėjimai (forma Nr. 027-1/a), Rietavo savivaldybės besimokančių vaikų sveikatos rodiklių suvestinės (2019 m. suformuota 2020-03-25), Vaikų sveikatos stebėsenos informacinė sistema

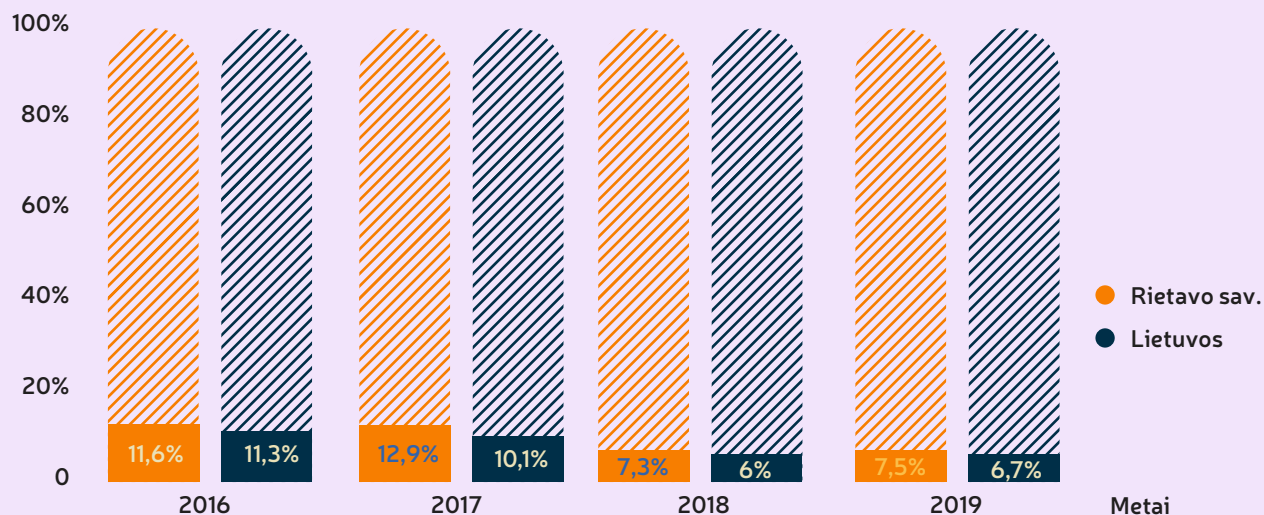
3.3. Vaikų kūno masės indekso vertinimas

7,5 % 7–17 METŲ VAIKŲ TURI PER DIDELĮ KŪNO MASĖS INDEKSĄ

2019 metais 7,5 proc. 7–17 m. amžiaus Rietavo savivaldybės mokinių turėjo per didelį kūno masės indeksą, Lietuvoje – 6,7 proc. 2019 m., lyginant su 2018 m., Rietavo savivaldybės vaikų, kurie turi per didelį kūno masės indeksą, pasiskirstymas nepakito (7 pav.).

2019 metais 19 proc. vaikų buvo normalaus kūno svorio. 2019 m., lyginant su 2016 m., vaikų, kurie turėjo per mažą svorį, padaugėjo, o turinčių normalų svorį – sumažėjo. Tiek 2019 m., tiek 2018 m. 5,3 proc. vaikų turi antsvorį (8 pav.).

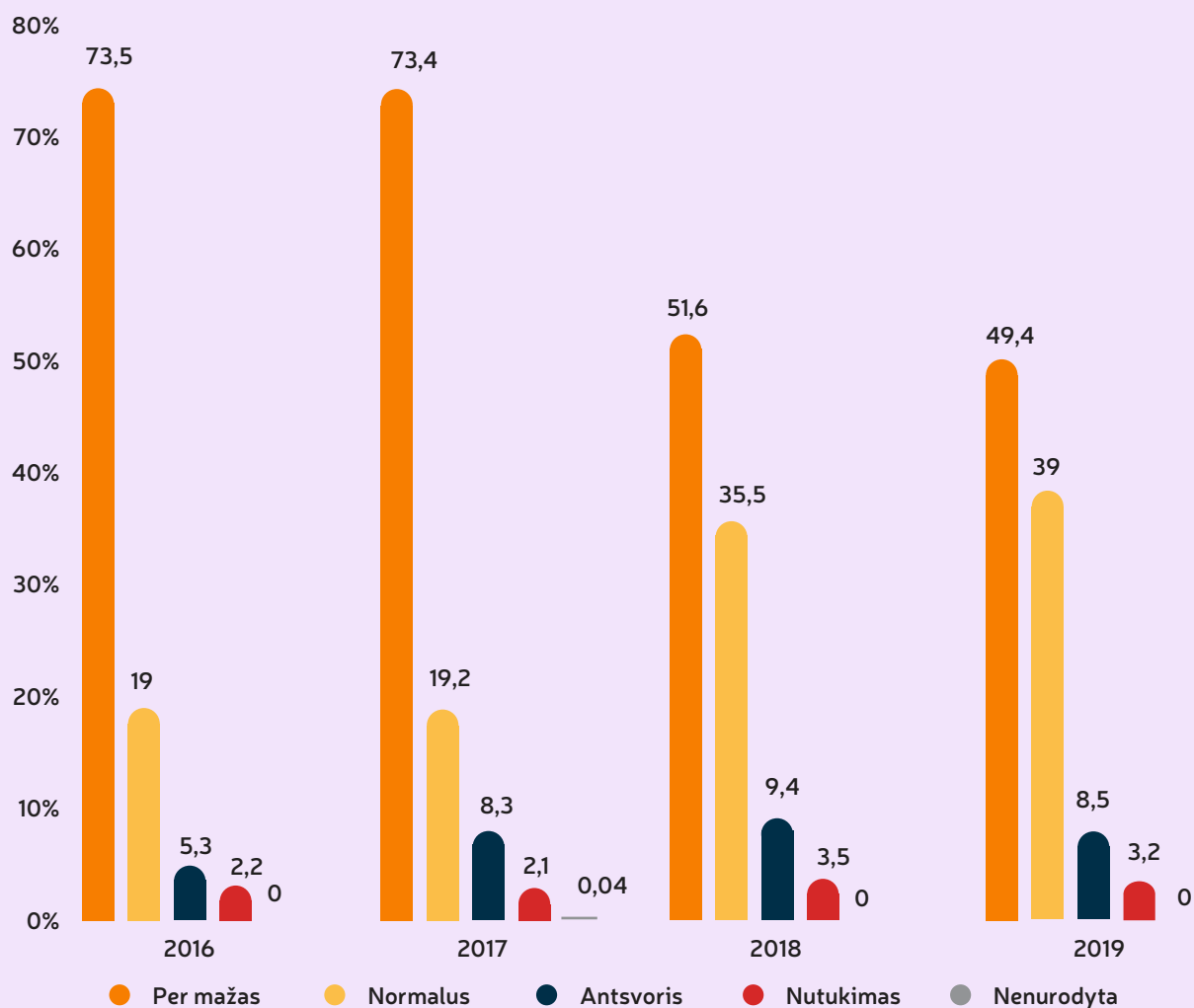

7 pav. 7–17 m. vaikų, turinčių per didelį KMI, dalis (proc.)

Šaltiniai: sveikatos pažymėjimai (forma Nr. 027-1/a), Rietavo savivaldybės besimokančių vaikų sveikatos rodiklių suvestinės (2019 m. suformuota 2020-03-25), Vaikų sveikatos stebėsenos informacinė sistema

Pastaba:

● Rietavo savivaldybės rodiklio reikšmė yra statistiškai reikšmingai **didesnė**, palyginus su rodiklio reikšme Lietuvoje

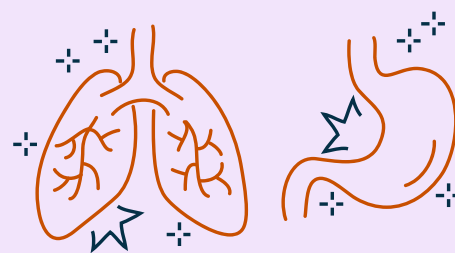

8 pav. 7–17 m. vaikų kūno masės vertinimas Rietavo savivaldybėje (proc.)

Šaltiniai: sveikatos pažymėjimai (forma Nr. 027-1/a), Rietavo savivaldybės besimokančių vaikų sveikatos rodiklių suvestinės (2019 m. suformuota 2020-03-25), Vaikų sveikatos stebėsenos informacinė sistema

3.4. Vaikų ligotumas ir sergamumas pagal ligų grupes

DAUGIAUSIAI 7–17 METŲ AMŽIAUS SERGANČIŲ VAIKŲ SUDARO VAIKAI, KURIE SERGA KVĖPAVIMO IR VIRŠKINIMO SISTEMŲ LIGOMIS

LIGOTUMAS KVĖPAVIMO SISTEMOS LIGOMIS

2019 m. ligotumo kvėpavimo sistemos ligomis atvejų Rietavo savivaldybėje statistiškai reikšmingai buvo mažiau nei Lietuvoje (398,7 atvejai 1000-iui vaikų ir 512,5 atvejai 1000-iui vaikų). 2019 m. 313 vaikų sirgo kvėpavimo sistemos ligomis. 2019 m., palyginus su 2018 m., Rietavo savivaldybėje ligotumas kvėpavimo sistemos ligomis sumažėjo.

LIGOTUMAS VIRŠKINIMO SISTEMOS LIGOMIS

2019 m. Rietavo savivaldybėje ligotumas virškinimo sistemos ligomis sudarė 300,6 atvejus 1000-iui vaikų, Lietuvoje – 283 atvejus 1000-iui vaikų. 2019 m. 236 vaikai sirgo virškinimo sistemos ligomis. Palyginus su 2018 m., Rietavo savivaldybėje ligotumas virškinimo sistemos ligomis statistiškai reikšmingai sumažėjo.

LIGOTUMAS AKIES IR JOS PRIEDINIŲ ORGANŲ LIGOMIS

2019 m. ligotumas akies ir jos priedinių organų ligomis Rietavo savivaldybėje buvo statistiškai reikšmingai mažesnis nei Lietuvoje (197,5 atvejai 1000-iui vaikų ir 280,8 atvejai 1000-iui vaikų). 2019 m. 155 vaikai sirgo akies ir jos priedinių organų ligomis. Palyginus su 2018 m., Rietavo savivaldybėje ligotumas akies ir jos priedinių organų ligomis sumažėjo.

LIGOTUMAS AUSIES IR SPENINĖS ATAUGOS LIGOMIS

2019 m. ligotumas ausies ir speninės ataugos ligomis Rietavo savivaldybėje buvo statistiškai reikšmingai didesnis nei Lietuvoje (91,7 atvejai 1000-iui vaikų ir 56,6 atvejai 1000-iui vaikų). 2019 m. 72 vaikai sirgo ausies ir speninės ataugos ligomis. Palyginus su 2018 metais, ligotumas ausies ir speninės ataugos ligomis padidėjo.

LIGOTUMAS JUNGIAMOJO AUDINIO IR RAUMENŲ SISTEMOS LIGOMIS

2019 m. ligotumas jungiamojo audinio ir raumenų sistemos ligomis Rietavo savivaldybėje buvo statistiškai reikšmingai mažesnis nei Lietuvoje (89,2 atvejai 1000-iui vaikų ir 123,8 atvejai 1000-iui vaikų). 2019 m. 70 vaikų sirgo jungiamojo audinio ir raumenų sistemos ligomis. 2019 m., palyginus su 2018 m., Rietavo savivaldybėje ligotumas jungiamojo audinio ir raumenų sistemos ligomis sumažėjo.

LIGOTUMAS ODOS IR POODŽIO LIGOMIS

2019 m. Rietavo savivaldybėje ligotumas odos ir poodžio ligomis sudarė 86,6 atvejus 1000-iui vaikų, Lietuvoje – 100,1 atvejų 1000-iui vaikų. 2019 m. 68 vaikai sirgo odos ir poodžio ligomis. 2019 m., palyginus su 2018 m., Rietavo savivaldybėje ligotumas odos ir poodžio ligomis nepakito.

LIGOTUMAS NERVŲ SISTEMOS LIGOMIS

2019 m. ligotumas nervų sistemos ligomis Rietavo savivaldybėje buvo statistiškai reikšmingai didesnis nei Lietuvoje (53,5 atvejai 1000-iui vaikų ir 36,3 atvejai 1000-iui vaikų). 2019 m. 42 vaikai sirgo nervų sistemos ligomis. Palyginus su 2018 metais, ligotumas nervų sistemos ligomis nepakito.

LIGOTUMAS PSICHIKOS IR ELGESIO SUTRIKIMAIS

2019 m. ligotumas psichikos ir elgesio sutrikimais Rietavo savivaldybėje buvo statistiškai reikšmingai mažesnis nei Lietuvoje (44,6 atvejai 1000-iui vaikų ir 60,9 atvejai 1000-iui vaikų). 2019 m. 35 vaikai sirgo psichikos ir elgesio sutrikimais. 2019 m., palyginus su 2018 m., Rietavo savivaldybėje ligotumas psichikos ir elgesio sutrikimais sumažėjo.

LIGOTUMAS LYTINĖMIS IR ŠLAPIMO SISTEMOS LIGOMIS

2019 m. Rietavo savivaldybėje ligotumas lytinėmis ir šlapimo sistemos ligomis sudarė 44,6 atvejus 1000-iai vaikų, Lietuvoje – 38,7 atvejus 1000-iai vaikų. 2019 m. 35 vaikai sirgo lytinėmis ir šlapimo sistemos ligomis. 2019 m., palyginus su 2018 m., Rietavo savivaldybėje ligotumas lytinėmis ir šlapimo sistemos nepakito.

LIGOTUMAS ENDOKRININĖMIS IR MEDŽIAGŲ APYKAITOS LIGOMIS

2019 m. ligotumas endokrininėmis ir medžiagų apykaitos ligomis Rietavo savivaldybėje buvo statistiškai reikšmingai mažesnis nei Lietuvoje (40,8 atvejai 1000-iai vaikų ir 81,4 atvejai 1000-iai vaikų). 2019 m. 32 vaikai sirgo endokrininėmis ir medžiagų apykaitos ligomis. Palyginus su 2018 m., Rietavo savivaldybėje ligotumas endokrininėmis ir medžiagų apykaitos ligomis nepakito.

LIGOTUMAS KRAUJOTAKOS SISTEMOS LIGOMIS

2019 m. Rietavo savivaldybėje ligotumas kraujotakos sistemos ligomis sudarė 33,1 atvejį 1000-iai vaikų, Lietuvoje – 40,2 atvejus 1000-iai vaikų. 2019 m. 26 vaikai sirgo kraujotakos sistemos ligomis. Palyginus su 2018 metais, ligotumas kraujotakos sistemos ligomis sumažėjo.

LIGOTUMAS KRAUJO IR KRAUJODAROS ORGANŲ LIGOMIS BEI TAM TIKRAIS SUTRIKIM AIS, SUSIJUSIAIS SU IMUNINIAIS MECHANIZMAIS

2019 m. Rietavo savivaldybėje ligotumas kraujo ir kraujodaros organų ligomis bei tam tikrais sutrikimais, susijusiais su imuniniais mechanizmais, sudarė 7,6 atvejus 1000-iai vaikų, Lietuvoje – 11,9 atvejus 1000-iai vaikų. 2019 m. 6 vaikai sirgo kraujo ir kraujodaros organų ligomis bei tam tikrais sutrikimais, susijusiais su imuniniais mechanizmais. 2019 m., palyginus su 2018 m., Rietavo savivaldybėje ligotumas kraujo ir kraujodaros organų ligomis bei tam tikrais sutrikimais, susijusiais su imuniniais mechanizmais, nepakito (1 lentelė).

1 lentelė. 7–17 m. vaikų ligotumas Rietavo savivaldybėje 2019 m. pagal ligų grupes (proc.)

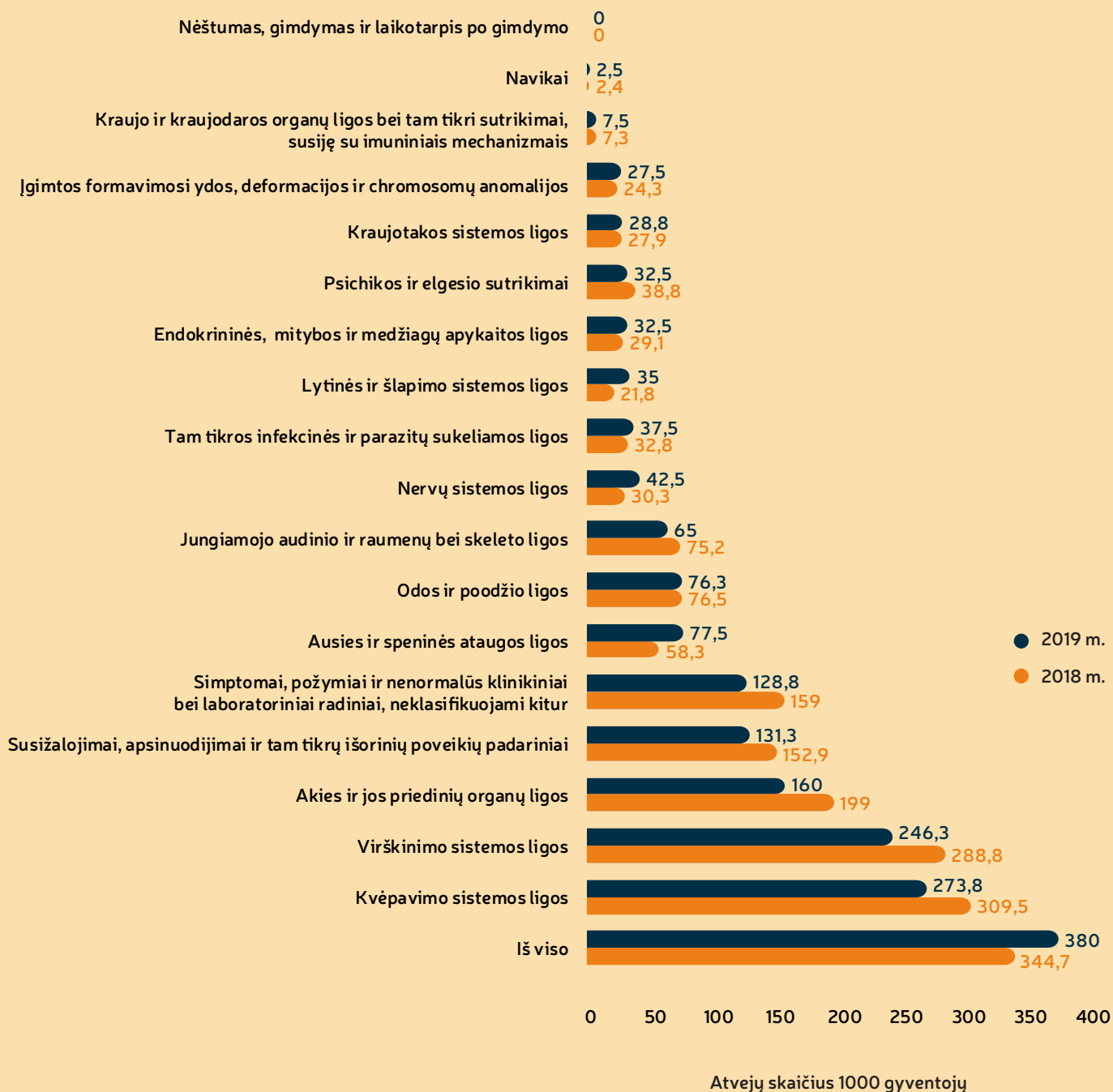
Amžiaus grupė	Eil. Nr.	Rodiklis	N	Rodiklio reikšmė savivaldybėje	Min	Max	Rodiklio reikšmė Lietuvoje	Vaizdavimas		Pokytis nuo praėitų metų
								Min	Max	
7-17 m.	1.	Ligotumas kraujo ir kraujodaros organų ligomis bei tam tikrais sutrikimais, susijusiais su imuniniais mechanizmais (D50-D89)(1000 vaikų)	6	7.64	6.54	8.93	11.89		NA	
	2.	Ligotumas endokrininėmis ir medžiagų apykaitos ligomis (E00-E90)(1000 vaikų)	32	40.76	14.93	48.21	81.38		+21.06%	
	3.	Ligotumas psichikos ir elgesio sutrikimais (F00-F99)(1000 vaikų)	35	44.59	14.93	71.90	60.87		-18.72%	
	4.	Ligotumas nervų sistemos ligomis (G00-G99)(1000 vaikų)	42	53.50	14.93	58.93	36.26		+10.01%	
	5.	Ligotumas akies ir jos priedinių organų ligomis (H00-H59)(1000 vaikų)	155	197.45	164.18	222.22	280.83		-16.21%	
	6.	Ligotumas ausies ir speninės ataugos ligomis (H60-H95)(1000 vaikų)	72	91.72	45.75	105.36	56.61		+16.77%	
	7.	Ligotumas kraujotakos sistemos ligomis (I00-I99)(1000 vaikų)	26	33.12	32.68	35.71	40.20		-16.99%	
	8.	Ligotumas kvėpavimo sistemos ligomis (J00-J99)(1000 vaikų)	313	398.73	274.51	433.93	512.48		-5.39%	
	9.	Ligotumas virškinimo sistemos ligomis (K00-K93)(1000 vaikų)	236	300.64	274.51	373.13	283.00		-24.65%	
	10.	Ligotumas odos ir poodžio ligomis (L00-L99)(1000 vaikų)	68	86.62	59.70	124.18	100.12		-2.16%	
	11.	Ligotumas jungiamojo audinio ir raumenų sistemos ligomis (M00-M99)(1000 vaikų)	70	89.17	74.63	92.86	123.77		-17.80%	
	12.	Ligotumas lytinėmis ir šlapimo sistemų ligomis (N00-N99)(1000 vaikų)	35	44.59	29.85	50.00	38.71		+15.37%	
	13.	Susižalojimų, apsinuodijimų ir tam tikrų išorinių poveikių padarinių skaičius (S00-T98)(1000 vaikų)	144	183.44	130.72	223.88	197.82		-4.47%	
	14.	Mirtingumas dėl išorinių priežasčių (V00-Y89)(100 000 vaikų)	-	-	-	-	1.00			

Šaltiniai: Privalomojo sveikatos draudimo informacinė sistema „Sveidra“, Rietavo savivaldybės besimokančių vaikų sveikatos rodiklių suvestinės (2019 m. suformuota 2020-03-25), Vaikų sveikatos stebėsenos informacinė sistema

Pastabos: N – absoliutus asmenų skaičius; min – minimali rodiklio skaitinė reikšmė savivaldybės mokyklose; max – maksimali rodiklio skaitinė reikšmė savivaldybės mokyklose; pokytis – pateikiama skaitinė savivaldybės rodiklio pokyčio reikšmė, kuri vaizduojama su „+“ ženklu, jei reikšmė padidėjo, palyginus su praėjusiais metais, ir „-“, jei sumažėjo. Rodiklio pokytis pateikiamas rausva spalva, jei tai reiškia statistiškai reikšmingą rodiklio pokytį, palyginti su praėjusių metų reikšme, ir balta spalva, jei pokytis nebuvo statistiškai reikšmingas, palyginus su praėjusių metų rodiklio reikšme.

- Statistiškai reikšmingai didesnė rodiklio reikšmė, palyginus su rodiklio reikšme Lietuvoje
- Rodiklis statistiškai reikšmingai nesiskiria, palyginus su rodiklio reikšme Lietuvoje
- Statistiškai reikšmingai mažesnė rodiklio reikšmė, palyginus su rodiklio reikšme Lietuvoje

Rietavo savivaldybėje didžiausias 7–17 m. vaikų sergamumas yra kvėpavimo sistemos ligomis (2019 m. 273,8 atvejai 1000-iai vaikų, 219 naujai susirgę asmenys). Šioje ligų grupėje didžiausias sergamumas nustatytas ūminėmis viršutinėmis kvėpavimo sistemos ligomis – 2019 m. 157,5 atvejai 1000-iai vaikų (126 naujai susirgę vaikai). Antroje vietoje sergamumo struktūroje – virškinimo sistemos ligos (2019 m. 246,3 atvejai 1000-iai vaikų, 197 naujai susirgę vaikai). Pastarojoje ligų grupėje vyravo dantų ligos – 2019 m. 207,5 atvejai 1000-iai vaikų (166 naujai susirgę vaikai). Trečia vieta 7–17 m. vaikų sergamumo struktūroje tenka akies ir jos organų ligoms (2019 m. 160 atvejų 1000-iai vaikų, 128 naujai susirgę vaikai). Akies ir jos organų ligų grupėje vyravo hipermetropija (toliaregystė) – 2019 m. 150 atvejų 1000-iai vaikų (120 naujai susirgusių vaikų). Mažiausias sergamumas stebimas šiose ligų grupėse: navikai (2019 m. 2,5 atvejai 1000-iai vaikų), kraujo ir kraujodaros organų ligos bei tam tikri sutrikimai, susiję su imuniniais mechanizmais (7,5 atvejai 1000-iai vaikų) (9 pav.).

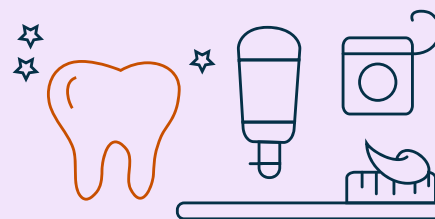

9 pav. 7–17 m. vaikų sergamumas (atvejai 1000-iai vaikų) 2018 m. ir 2019 m. Rietavo savivaldybėje
 Šaltiniai: Privalomojo sveikatos draudimo informacinė sistema „Sveidra“, Vaikų sergamumo pagal ligų grupes statistinė ataskaita (2019 m. suformuota 2020-03-26), Vaikų sveikatos stebėsenos informacinė sistema

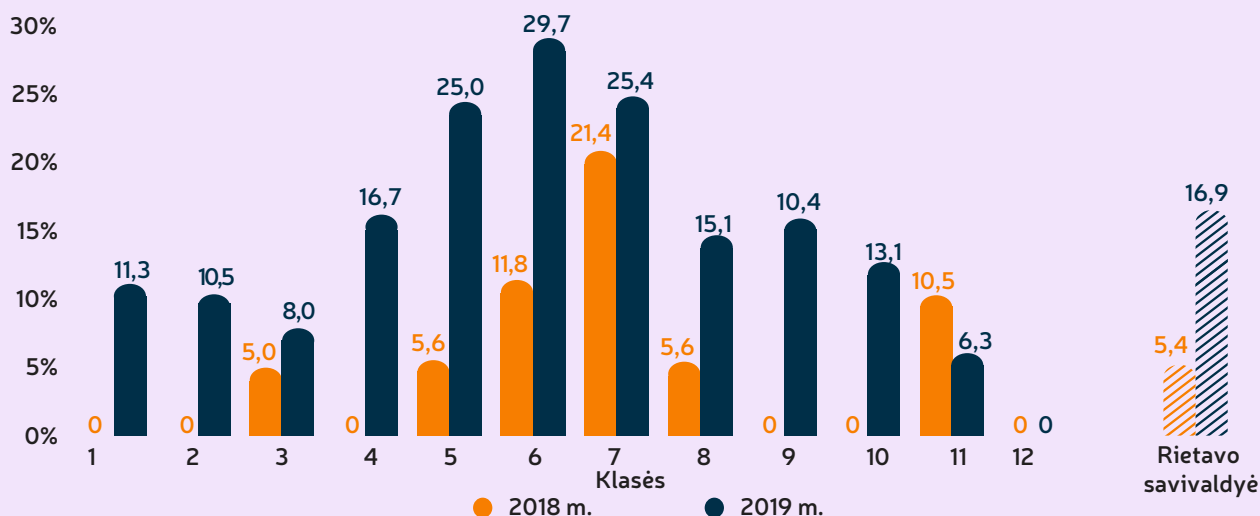
3.5. Vaikų dantų ir žandikaulių būklė

16,9 %

7–17 M. VAIKŲ TURI SVEIKUS DANTIS

Jeigu vaikui profilaktinio sveikatos patikrinimo metu gydytojas odontologas neranda pažeistų, plombuotų ir dėl ėduonies išrautų dantų – vaiko dantis yra sveiki. 2019 m. 16,9 proc. vaikų turėjo sveikus dantis. Šeštokai turėjo sveikiausius dantis – 29,7 proc. vaikų neturėjo ėduonies pažeistų, plombuotų ir išrautų dantų (10 pav.).

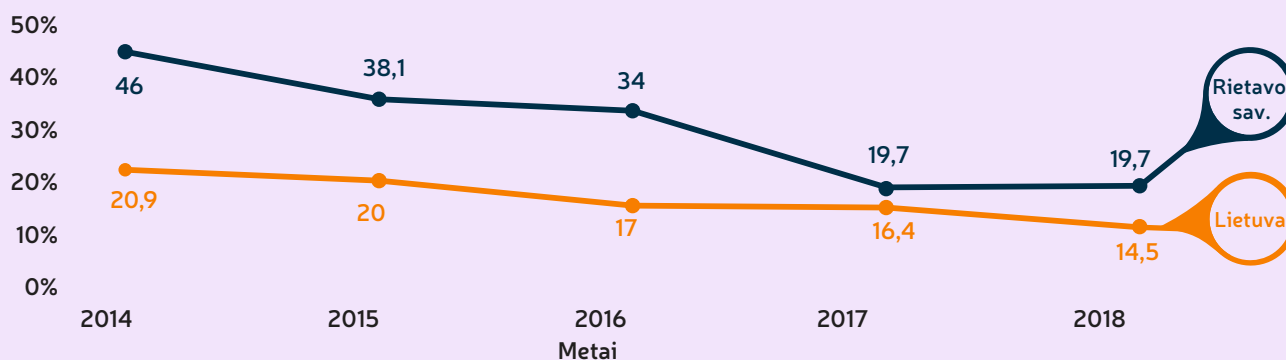

10 pav. 7–17 m. vaikų, neturinčių ėduonies pažeistų, plombuotų ir išrautų dantų, skaičius pagal klases (proc.)

Šaltiniai: sveikatos pažymėjimai (forma Nr. 027-1/a), Vaikų dantų ir žandikaulių būklės ataskaitos (2019 m. suformuota 2020-03-26), Vaikų sveikatos stebėsenos informacinė sistema

Pastaba. 2018 m. birželio 1 d. pasikeitus teisės aktams, 2018 m. sumažėjo VSS IS gaunamos informacijos apie odontologų užpildytą II sveikatos pažymėjimo dalį.

2018 m., lyginant su 2017 m., 6–14 m. vaikų dalyvavimas krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programoje nepakitęs. 2018 m. krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programoje dalyvavo 125 vaikai. Nuo 2014 m. Lietuvoje vaikų dalyvavimas krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programoje mažėja (11 pav.).

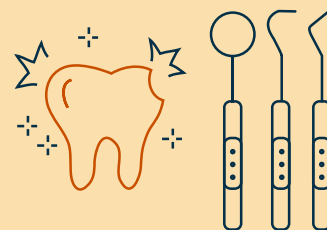
11 pav. 6–14 m. vaikų, kurie dalyvavo krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programoje, dalis proc.

Šaltinis – Higienos instituto Sveikatos informacijos centras

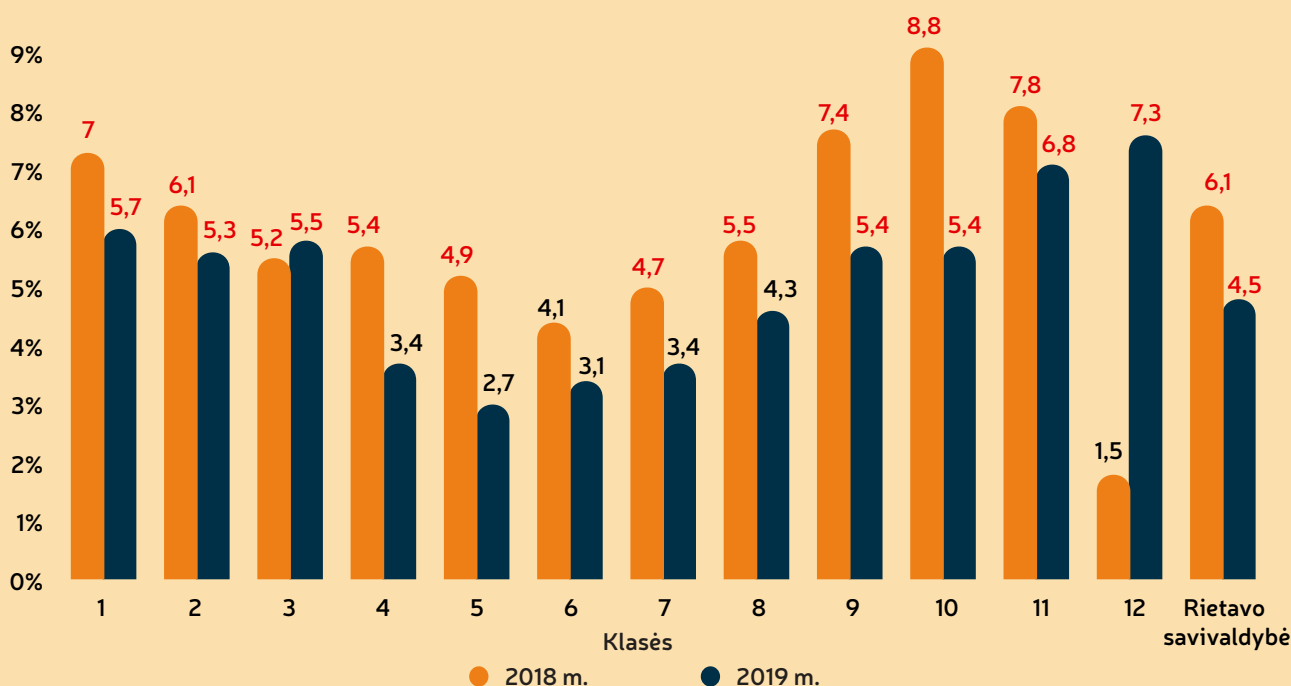
Dantų ėduonies intensyvumo indeksas išreiškiamas kariozinių, plombuotų, dėl karieso išrautų dantų skaičiumi, tenkančiu vienam asmeniui. Jeigu viename dantyje yra ir kariesas, ir plomba, tai intensyvumo indekse toks dantis skaičiuojamas kaip kariozinis dantis. Kuo dantų ėduonies intensyvumo indeksas aukštesnis, tuo vaikų dantų būklė prastesnė.

7–17 M. VAIKŲ BENDRAS DANTŲ ĖDUONIES INTENSIVUMO INDEKSAS

YRA AUKŠTAS – 2019 M. SIEKĖ 4,5

Rietavo savivaldybėje 7–17 m. mokinių bendras dantų ėduonies intensyvumo indeksas yra aukštas. Rietavo savivaldybėje aukštas bendras mokinių dantų ėduonies intensyvumo indeksas buvo 1–3, 9–10 klasių mokinių (nuo 5,3 iki 5,7) ir labai aukštas indeksas 11–12 klasių mokinių (6,8 ir 7,3) (12 pav.).

12 pav. 7–17 m. vaikų bendras dantų ėduonies intensyvumo indeksas (KPI+kpi) pagal klases Rietavo savivaldybėje

Šaltiniai: sveikatos pažymėjimai (forma Nr. 027-1/a), Vaikų dantų ir žandikaulių būklės ataskaitos (2019 m. suformuota 2020-03-26), Vaikų sveikatos stebėsenos informacinė sistema

Pastabos:

Jei reikšmė yra mažesnė nei 1,2, dantų ėduonies intensyvumas apibūdinamas kaip labai žemas; nuo 1,2 iki 2,6 – žemas, nuo 2,7 iki 4,4 – vidutinis; nuo 4,5 iki 6,5 – aukštas, ir labai aukštas, kai rodiklis yra didesnis nei 6,5.

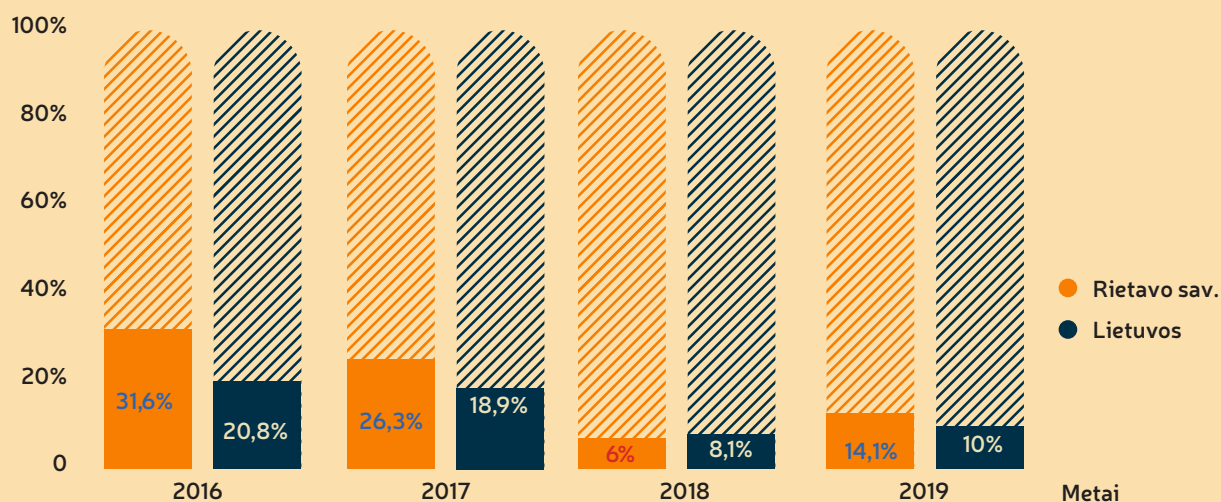
Raudona reikšmė – dantų ėduonies intensyvumo indeksas aukštas arba labai aukštas.

Pastaba. 2018 m. birželio 1 d. pasikeitus teisės aktams, 2018 m. sumažėjo VSS IS gaunamos informacijos apie odontologų užpildytą II sveikatos pažymėjimo dalį.

14,1 % 7–17 M. VAIKŲ TURĖJO PER AUKŠTĄ BENDRĄ DANTŲ ĖDUONIES INTENSIVUMO INDEKSĄ

2019 m. 14,1 proc. 7–17 m. amžiaus Rietavo savivaldybės mokinių turėjo per aukštą bendrą dantų ėduonies intensyvumo indeksą, ir tai yra statistiškai reikšmingai mažesnė rodiklio reikšmė, palyginus su rodiklio reikšme Lietuvoje – 10,0 proc. 2019 m., palyginus su 2018 m., Rietavo savivaldybėje statistiškai reikšmingai padaugėjo vaikų, kurie turi per aukštą bendrą dantų ėduonies intensyvumo indeksą (13 pav.).

13 pav. 7–17 m. vaikų, turinčių per aukštą bendrą dantų ėduonies intensyvumo indeksą (KPI+kpi), dalis (proc.)

Šaltiniai: sveikatos pažymėjimai (forma Nr. 027-1/a), Vaikų dantų ir žandikaulių būklės ataskaitos (2019 m. suformuota 2020-03-26), Vaikų sveikatos stebėsenos informacinė sistema

Pastabos:

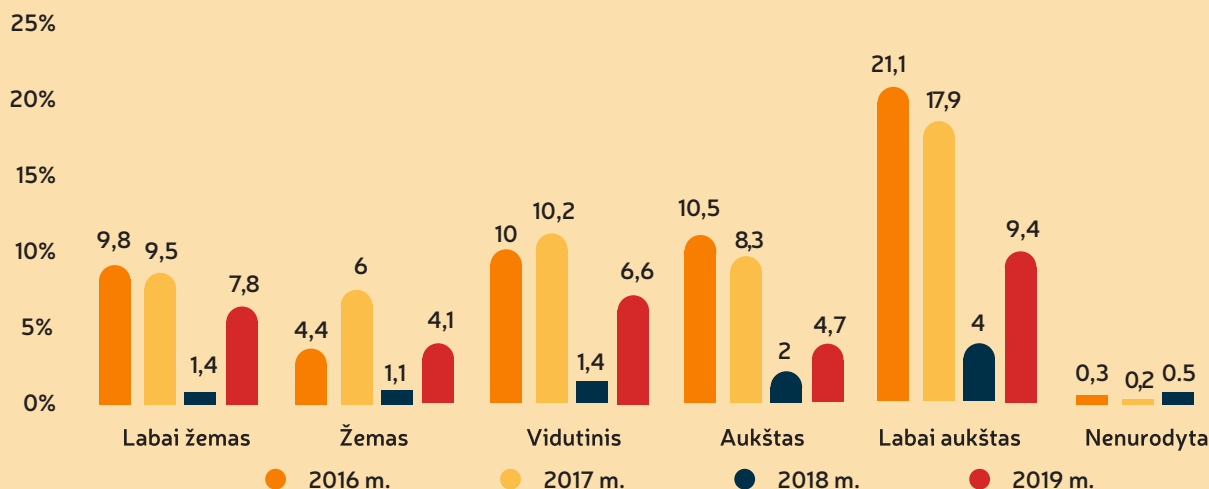
● Rietavo savivaldybės rodiklio reikšmė yra statistiškai reikšmingai **mažesnė**, palyginus su rodiklio reikšme Lietuvoje.

● Rietavo savivaldybės rodiklio reikšmė yra statistiškai reikšmingai **didesnė**, palyginus su rodiklio reikšme Lietuvoje.

Per aukštas bendras dantų ėduonies intensyvumo indeksas, kurio reikšmė siekia >4,4.

Pastaba. 2018 m. birželio 1 d. pasikeitus teisės aktams, 2018 m. sumažėjo VSS IS gaunamos informacijos apie odontologų užpildytą II sveikatos pažymėjimo dalį.

2019 m. 7,8 proc. vaikų turėjo labai žemą dantų ėduonies intensyvumo indeksą, 4,1 proc. vaikų – žemą, 6,6 proc. – vidutinį, 4,7 proc. – aukštą, 9,4 proc. – labai aukštą indeksą (14 pav.).

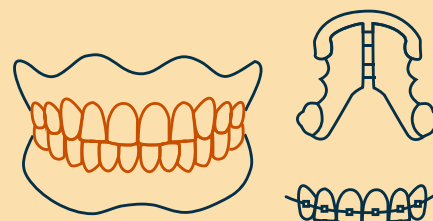

14 pav. 7–17 m. vaikų pasiskirstymas pagal bendrą dantų ėduonies intensyvumo indeksą (KPI+kpi) Rietavo savivaldybėje (proc.)

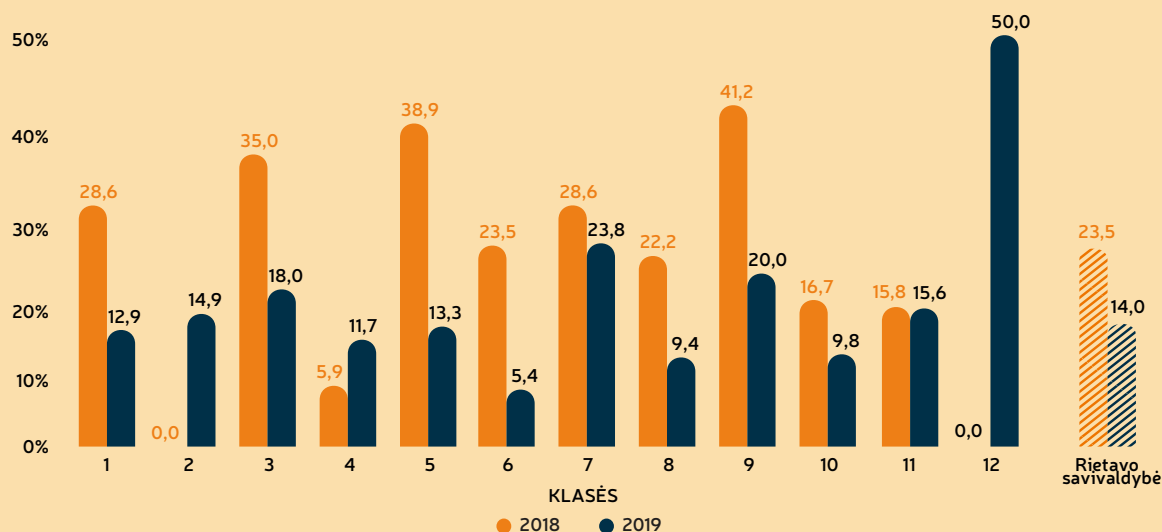
Šaltiniai: sveikatos pažymėjimai (forma Nr. 027-1/a), Vaikų dantų ir žandikaulių būklės ataskaitos (2019 m. suformuota 2020-03-26), Vaikų sveikatos stebėsenos informacinė sistema

Pastaba. 2018 m. birželio 1 d. pasikeitus teisės aktams, 2018 m. sumažėjo VSS IS gaunamos informacijos apie odontologų užpildytą II sveikatos pažymėjimo dalį.

69,6 % 7–17 M. VAIKŲ NETURĖJO SĄKANDŽIO PATOLOGIJOS

2019 m. 14 proc. vaikų turėjo žandikaulio patologiją. Daugiausiai žandikaulio patologiją turėjo septintokai (15 pav.).

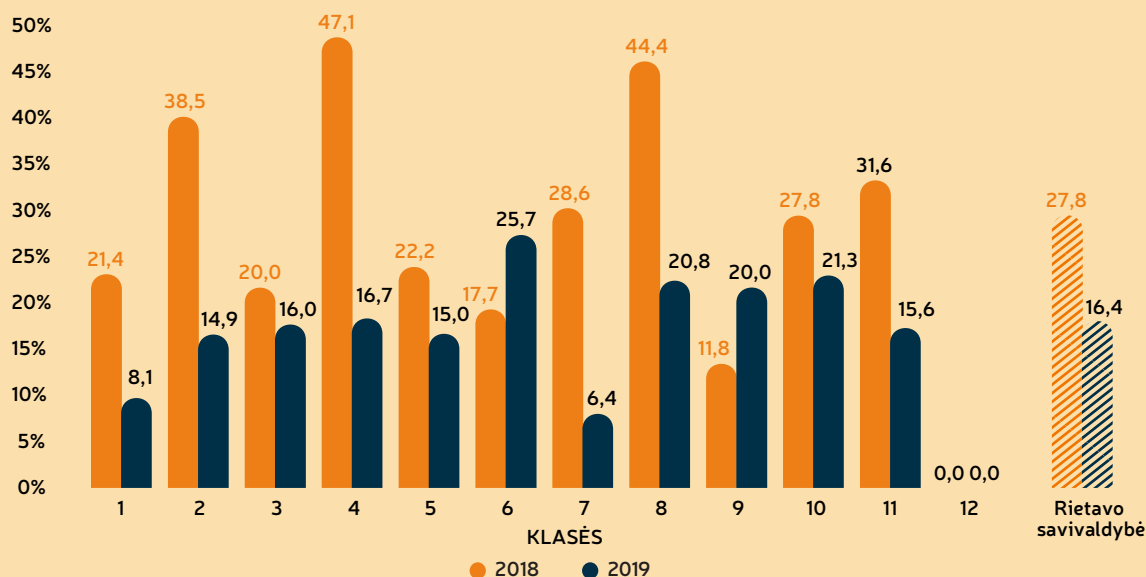
15 pav. 7–17 m. vaikų, turinčių žandikaulio patologiją, dalis pagal klases Rietavo savivaldybėje (proc.)

Šaltiniai: sveikatos pažymėjimai (forma Nr. 027-1/a), Vaikų dantų ir žandikaulių būklės ataskaitos (2019 m. suformuota 2020-03-26), Vaikų sveikatos stebėsenos informacinė sistema

Pastaba. Dvyliktokų procentinis skaičius yra didelis dėl mažo absoliutaus skaičiaus.

Pastaba. 2018 m. birželio 1 d. pasikeitus teisės aktams, 2018 m. sumažėjo VSS IS gaunamos informacijos apie odontologų užpildytą II sveikatos pažymėjimo dalį.

2019 m. 16,4 proc. vaikų turėjo pavienių dantų sąkandžio patologiją. Pavienių dantų sąkandžio patologiją daugiausiai turėjo šeštokai (16 pav.).

16 pav. 7–17 m. vaikų, turinčių pavienių dantų sąkandžio patologiją, dalis pagal klases Rietavo savivaldybėje (proc.)

Šaltiniai: sveikatos pažymėjimai (forma Nr. 027-1/a), Vaikų dantų ir žandikaulių būklės ataskaitos (2019 m. suformuota 2020-03-26), Vaikų sveikatos stebėsenos informacinė sistema

Pastaba. 2018 m. birželio 1 d. pasikeitus teisės aktams, 2018 m. sumažėjo VSS IS gaunamos informacijos apie odontologų užpildytą II sveikatos pažymėjimo dalį.

4. VAIKŲ, UGDOMŲ PAGAL IKIMOKYKLINIO IR PRIEŠMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMAS, SVEIKATOS POKYČIAI

4.1. Vaikų profilaktinis patikrinimas

Pagal Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. balandžio 22 d. įsakymo Nr. V-313 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 75:2016 „Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programų vykdymo bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ patvirtinimo“ pakeitimą, švietimo teikėjas, vykdamas ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programą, turi užtikrinti, kad vaikai ugdymo procese dalyvautų tik teisės akto [13.5] nustatyta tvarka pasitikrinę sveikatą.

Vaikų sveikatos profilaktinis patikrinimas vyksta vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. gegužės 31 d. įsakymu Nr. 301 „Dėl profilaktinių sveikatos tikrinimų sveikatos priežiūros įstaigose“. Apraše nustatyto profilaktinio vaikų ir pilnamečių mokinių sveikatos tikrinimo tikslas – išaiškinti ir koreguoti rizikos sveikatai veiksnius, nustatyti, ar tikrinamo asmens sveikatos būklė atitinka jo augimo ir brendimo pagal amžių ir lytį normatyvus, ar dėl sveikatos būklės jis gali lankyti švietimo įstaigą ir pan.

4.2. Vaikų sveikatos sutrikimai

REGOS SUTRIKIMAI

Rietavo savivaldybėje kas dešimtam vaikui diagnozuotas regos sutrikimas ir, lyginant su 2018 m., vaikų turinčių regos sutrikimų, sumažėjo (2019 m. – 28 sutrikimai, 2018 m. – 44 sutrikimai) (17 pav.).

LAIKYSENOS SUTRIKIMAI

2019 m. Rietavo savivaldybėje 1,4 proc. vaikų buvo nustatyti laikysenos sutrikimai, 2018 m. – 2,2 proc. vaikų.

2019 m. 0,7 proc. vaikų buvo diagnozuota skoliozė, 2018 m. – 1,8 proc. vaikų (18 pav.).

KVĖPAVIMO, NERVŲ, VIRŠKINIMO SISTEMOS SUTRIKIMAI

2019 m. Rietavo savivaldybėje 2,5 proc. vaikų buvo nustatyti kvėpavimo sistemos sutrikimai ir, lyginant su 2018 m., vaikų, turinčių kvėpavimo sistemos sutrikimų, sumažėjo (2019 m. 7 sutrikimai, 2018 m. – 13 sutrikimų).

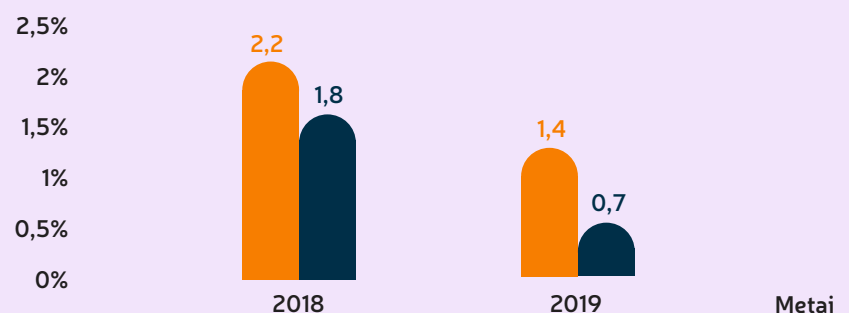
Tiek 2019 m., tiek 2018 m. Rietavo savivaldybėje nervų sistemos sutrikimų diagnozuota panašiai – 16–17 sutrikimų.

2019 m. 0,7 proc. vaikų buvo diagnozuoti virškinimo sistemos sutrikimai, 2018 m. virškinimo sistemos sutrikimų įrašų profilaktinio patikrinimo metu nebuvo (19 pav.).

17 pav. Vaikų, kuriems diagnozuoti regos sutrikimai, dalis Rietavo savivaldybėje (proc.)

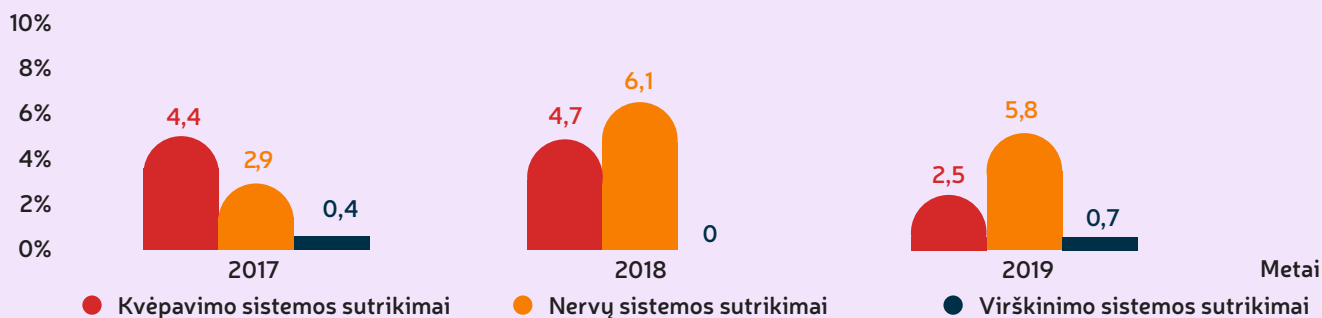
Šaltinis – sveikatos pažymėjimai (forma Nr. 027-1/a)

18 pav. Vaikų, kuriems diagnozuoti laikysenos sutrikimai, skoliozė, dalis Rietavo savivaldybėje (proc.)

Šaltinis – sveikatos pažymėjimai (forma Nr. 027-1/a)

Pastaba: 2017 m. sutrikimų nenustatyta.

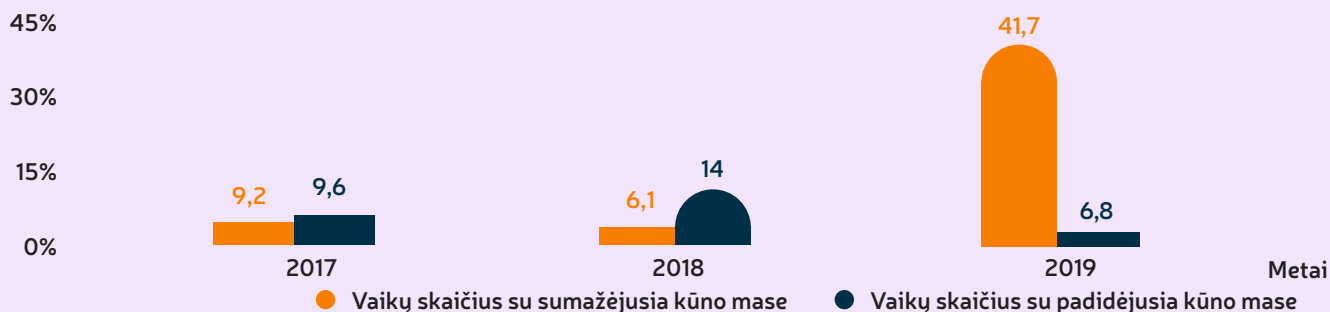

19 pav. Vaikų, kuriems nustatyti kvėpavimo, nervų, virškinimo sistemos sutrikimai, dalis Rietavo savivaldybėje (proc.)
Šaltinis – sveikatos pažymėjimai (forma Nr. 027-1/a)

KŪNO MASĖS VERTINIMAS

2019 m. Rietavo savivaldybėje 41,7 proc. vaikų buvo nustatyta sumažėjusi kūno masė ir, lyginant su 2018 m., ženkliai padaugėjo vaikų, kurie turi sumažėjusią kūno masę (2019 m. 116 vaikų buvo nustatyta sumažėjusi kūno masė, 2018 m. – 17 vaikų).

2019 m. 6,8 proc. vaikų buvo nustatyta padidėjusi kūno masė ir, lyginant su 2018 m., vaikų, kuriems nustatyta padidėjusi kūno masė, sumažėjo (2019 m. 19 vaikų buvo nustatyta padidėjusi kūno masė, 2018 m. – 39 vaikams) (20 pav.).

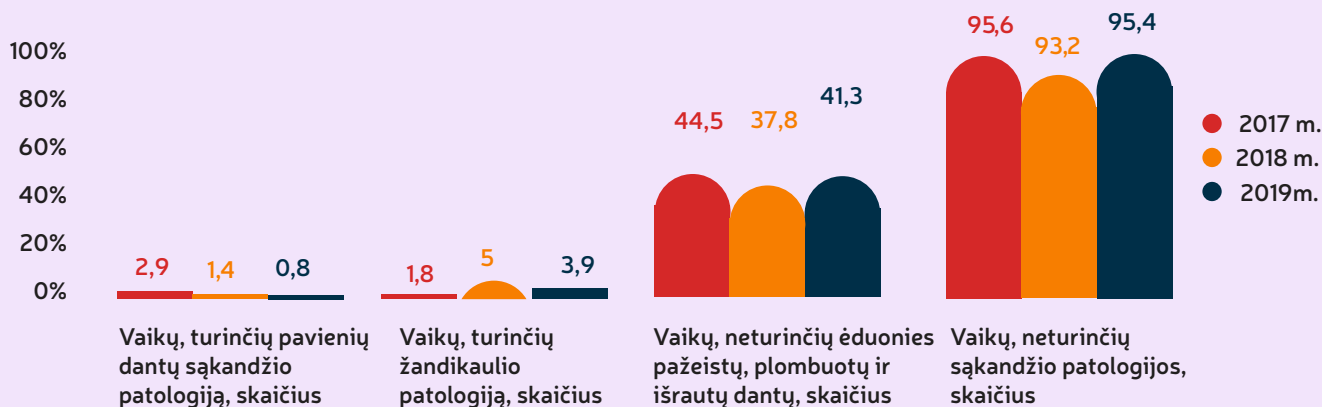

20 pav. Vaikų, kuriems nustatyta padidėjusi arba sumažėjusi kūno masė, dalis Rietavo savivaldybėje (proc.)
Šaltinis – sveikatos pažymėjimai (forma Nr. 027-1/a)

4.3. Vaikų dantų ir žandikaulių būklė

Vaikų, ugdomų pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, dantų būklė pastaruosius dvejus metus išlieka panaši. 2019 m. 41,3 proc. vaikų neturėjo ęduonies pažeistų, plombuotų ir išrautų dantų (107 vaikai), 2018 m. – 37,8 proc. vaikų (105 vaikai).

2019 m. 95,4 proc. vaikų neturėjo sąkandžio patologijos (247 vaikai), 2018 m. – 93,2 proc. vaikų (259 vaikai). 2019 m. 3,9 proc. vaikų buvo nustatyta žandikaulio patologija (2018 m. – 5 proc. vaikų), 0,8 proc. – pavienių dantų sąkandžio patologija (2018 m. – 1,4 proc. vaikų) (21 pav.).

21 pav. Vaikų pasiskirstymas pagal tai, kaip įvertinta vaikų dantų ir žandikaulių būklė, Rietavo savivaldybėje (proc.)
Šaltinis – sveikatos pažymėjimai (forma Nr. 027-1/a)

APIBENDRINIMAS

1. 7–17 metų vaikų skaičius Rietavo savivaldybėje tolygiai mažėja: 2001 m. pradžioje – 2207 vaikai, o 2019 m. pradžioje – 800 vaikų.
2. Pagrindinė mokinių mokyklos nelankymo priežastis – išvykimas iš šalies. 2019 m. sausio 1 d. Rietavo savivaldybėje 58 mokyklinio amžiaus vaikai nesimokė mokykloje.
3. Vaikai socialinės rizikos šeimose – daugiausiai dėl tėvų vaiko priežiūros įgūdžių stokos ir tėvų girtavimo, psichotropinių medžiagų vartojimo.
4. Nuo 2015 m. vaikų skaičius socialinės rizikos šeimose sumažėjo 21,5 proc. 2018 m. pabaigoje socialinės rizikos šeimose gyveno 135 vaikai.
5. 2019 metais 27,8 proc. 7–17 m. amžiaus mokinių dalyvavo ugdymo veikloje be jokių apribojimų, įskaitant kūno kultūros ugdymą (2018 m. pasiskirstymas panašus).
6. 2019 m. 7,5 proc. 7–17 m. amžiaus mokinių turėjo per didelį kūno masės indeksą. Nuo 2018 m. tokių vaikų pasiskirstymas nepakito.
7. Daugiausiai 7–17 metų amžiaus sergančių vaikų sudaro vaikai, kurie serga kvėpavimo ir virškinimo sistemų ligomis.
8. 7–17 m. vaikų ligotumas virškinimo sistemos ligomis statistiškai reikšmingai sumažėjo.
9. 16,9 proc. 7–17 m. vaikų turi sveikus dantis.
10. 7–17 m. mokinių bendras dantų ėduonies intensyvumo indeksas yra aukštas.
11. 2019 m. 14,1 proc. 7–17 m. amžiaus mokinių turėjo per aukštą bendrą dantų ėduonies intensyvumo indeksą.
12. 2019 m. 69,6 proc. 7–17 m. vaikų neturėjo sąkandžio patologijos.
13. 2019 m. 14 proc. 7–17 m. vaikų turėjo žandikaulio patologiją ir 16,4 proc. vaikų turėjo pavienių dantų sąkandžio patologiją.
14. Kas dešimtam vaikui, kuris mokosi pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, diagnozuotas regos sutrikimas. Nuo 2018 metų mažėja regos sutrikimų turinčių vaikų.
15. 2,5 proc. vaikų, ugdomų pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, nustatyti kvėpavimo sistemos sutrikimai. Nuo 2018 m. vaikų, turinčių kvėpavimo sistemos sutrikimų, sumažėjo.
16. Tiek 2019 m., tiek 2018 m. nervų sistemos sutrikimų vaikams, kurie ugdomi pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, diagnozuota panašiai (5,8 proc. ir 6,1 proc.).
17. 0,7 proc. vaikų, ugdomų pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, nustatyti virškinimo sistemos sutrikimai. 2018 m. tokių sutrikimų nenustatyta.
18. 2019 m. 1,4 proc. vaikų, kurie ugdomi pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, nustatyti laikysenos sutrikimai (2018 m. – 2,2 proc.).
19. 2019 m. 0,7 proc. vaikų, kurie ugdomi pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, buvo diagnozuota skoliozė (2018 m. – 1,8 proc. vaikų).
20. 2019 m. 41,3 proc. vaikų, ugdomų pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, neturėjo ėduonies pažeistų, plombuotų ir išrautų dantų (2018 m. – 37,8 proc. vaikų).
21. 2019 m. 95,4 proc. vaikų, kurie ugdomi pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, neturėjo sąkandžio patologijos, 2018 m. – 93,2 proc. vaikų.

Kontaktai

Klaipėdos rajono savivaldybės
visuomenės sveikatos biuras
Klaipėdos g. 11, Gargždai
Tel. (8 46) 45 37 54, Faks. (8 46) 47 00 64
El. p. info@visuomenessveikata.lt
www.visuomenessveikata.lt